

Werkplan Omgevingsberaad Waddengebied 2024

“Doorstart”

Als concept vastgesteld in het OBW van 14 februari 2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Plaats van het Omgevingsberaad Waddengebied in de governance	4
3.	Onderwerpen voor 2024	7
3.1	Ontwikkelingen afgelopen jaar	7
3.2	Werkzaamheden 2024	8
4.	Begroting 2024	12
5.	Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied en vergaderdata 2024	15
	Bijlage 1: Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied	17
	Bijlage 2: Voorraad-agenda Bestuurlijk Overleg Waddengebied	18
	Bijlage 3: Voorraad-agenda en planning Omgevingsberaad Waddengebied	19

1 Inleiding

Voor u ligt het werkplan 2024 van het Omgevingsberaad Waddengebied. Het onbetwiste hoogtepunt van het jaar 2023 was de ontmoeting met het Koninklijk Paar op Terschelling tijdens hun tweedaagse werkbezoek aan de Waddeneilanden. Het Omgevingsberaad heeft de kracht van het stakeholderoverleg in het Waddengebied goed voor het voetlicht kunnen brengen. Een ander waardevol moment was het afscheid en het afscheidssymposium voor de directeur-secretaris de heer Ruud de Jong. Het jaar startte met een stevige discussie over de samenwerking binnen het Omgevingsberaad. Daarover zijn goede gesprekken gevoerd die de samenwerking versterkt hebben.

Het jaar eindigde ook met enig tumult na het afblazen van het overleg van het Omgevingsberaad vanwege de geregelde afwezigheid van rijks directeuren. De expliciete aandacht hiervoor was goed en heeft geleid tot een herbevestiging van het belang van de aanwezigheid van de rijks directeuren en een vergroting van de inspanningen om aanwezig te zijn.

In dit werkplan staan de voor 2024 geplande activiteiten en de begroting van het Omgevingsberaad Waddengebied. Dit plan wordt 14 februari 2024 vastgesteld in de vergadering van het Omgevingsberaad Waddengebied. Op 16 mei 2024 wordt het werkplan 2024 ter vaststelling aangeboden aan het MT Wadden en vervolgens ter kennisname aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW). In het BOW van 23 februari 2023 is een nieuwe werkwijze voor vaststelling van de begroting besproken. Het BOW heeft ermee ingestemd om het MT-Wadden te laten beoordelen of de begroting binnen de vastgestelde kaders past en indien dat het geval is de begroting vast te laten stellen.

Met het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 in het BOW en het instellen van een programmateam dat de voortgang monitoort, is er op veel onderwerpen uit de Agenda en het Uitvoeringsprogramma beweging gekomen. Een fors aantal routekaarten is in de maak. Dat zal de werkdruk voor het Omgevingsberaad en voor de hele governance doen toenemen.

Opbouw van dit werkplan

In Hoofdstuk 2 van dit werkplan staat een korte beschrijving van het Omgevingsberaad Waddengebied en de rol van het beraad binnen de Waddengovernance. In hoofdstuk 3 staat een overzicht van de geplande activiteiten van het Omgevingsberaad Waddengebied voor 2024. In hoofdstuk 4 staat de begroting voor het komende jaar. Als bijlage is een overzicht van de deelnemers aan het Omgevingsberaad Waddengebied en de vergaderdata voor 2024 bijgevoegd.

2 Plaats van het Omgevingsberaad Waddengebied in de governance

Het Omgevingsberaad Waddengebied is het platform waar alle niet-overheidspartijen (gebruikers, maatschappelijke organisaties en de Waddenacademie) aan deelnemen en met elkaar in gesprek gaan. De niet-overheidspartijen zijn de leden van het Omgevingsberaad Waddengebied. Ook overheden, hoewel formeel geen lid van het Omgevingsberaad, zijn vertegenwoordigd en wonen de vergaderingen en bijeenkomsten van het Omgevingsberaad bij. Alle deelnemers, dus ook de overheden, kunnen onderwerpen agenderen om deze met elkaar te bespreken en mogelijke opties voor verkennende bespreking voorleggen.

Naast deze platformfunctie geeft het Omgevingsberaad ook gevraagd en ongevraagd advies, voornamelijk aan het Bestuurlijk Overleg voor het Waddengebied maar ook aan andere overheden. Voorgestelde besluiten van het Bestuurlijk Overleg voor het Waddengebied worden altijd voorzien van een advies van het Omgevingsberaad. Adviezen worden gegeven door de leden.

Het Omgevingsberaad Waddengebied gaat bij de advisering uit van de hoofddoelstelling voor de Waddenzee en het Waddengebied uit de Agenda voor het Waddengebied 2050. Dit is bij de start van het Omgevingsberaad Waddengebied in het eerste werkplan vastgelegd. Daarnaast zijn in dat document ook de hoofddoelen, rollen en functies van het Omgevingsberaad Waddengebied vastgelegd. Filosofie, missie en werkwijze zijn te vinden op de website van het Omgevingsberaad Waddengebied:

<https://www.waddenzee.nl/overheid/omgevingsberaad-waddengebied/over-het-omgevingsberaad-waddengebied>

Aan de Agenda voor het Waddengebied 2050 is een Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 gekoppeld, met daarin een groot aantal initiatieven. Het Uitvoeringsprogramma is begin 2023 vastgesteld en inmiddels zijn alle initiatieven gestart. Het programmabureau monitort de voortgang van de initiatieven. Het secretariaat van het Omgevingsberaad Waddengebied maakt deel uit van het programmabureau.

Het Omgevingsberaad Waddengebied in 2024

Het Omgevingsberaad Waddengebied heeft 3 taken:

- informatie uitwisselen
- advisering van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied
- volgen van en adviseren over het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026

Per taak verschillen de eisen aan het functioneren van het Omgevingsberaad Waddengebied.

Voor de taak *informatie uitwisselen* is het noodzakelijk dat alle partijen op een goede manier kunnen deelnemen aan en hun rol goed kunnen vervullen in het Omgevingsberaad Waddengebied. Daarvoor is een goed klimaat om discussie te kunnen voeren belangrijk. Ook is het voor het functioneren van ieder lid van het Omgevingsberaad Waddengebied van groot belang dat de achterban goed georganiseerd is. Hierin zien wij in voor 2024 de volgende taken voor ons:

- Zorgen dat verbindingen tussen partijen in het Omgevingsberaad geïntensiveerd worden zodat kennis en begrip blijven groeien. Met wisselingen in de samenstelling van het Omgevingsberaad is dit extra actueel. We doen dat door de fysieke vergaderingen op locatie te houden. Hierbij kan het Omgevingsberaad

Waddengebied zich laten informeren over de ontwikkelingen in bepaalde sectoren. Daarnaast willen wij met de nieuwe directeur-secretaris en het Omgevingsberaad Waddengebied een bijeenkomst organiseren om elkaar (beter) te leren kennen en de samenwerking en samenwerkingsafspraken te herijken.

- Met elkaar in gesprek blijven zal in 2024 naar verwachting een belangrijk aandachtspunt blijven. Rondom een aantal UP's worden lastige maar noodzakelijke discussies gevoerd, dat zal in 2024 niet veel anders zijn. Het is de kunst om dan met elkaar het goede gesprek te blijven voeren.

Voor de taak *advisering van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied* is het noodzakelijk dat alle relevante overheden een tijdig advies vragen aan het Omgevingsberaad Waddengebied over hun plannen. In de eerste jaren van het Omgevingsberaad Waddengebied hebben we een zekere praktijk ontwikkeld over welk soort plannen in het Omgevingsberaad Waddengebied kunnen worden besproken en wat de uitkomst van deze bespreking kan zijn (in aflopende mate van gewicht: advies, reactie of gedachtevorming ter vergadering). Ten aanzien van beleid dat niet rechtstreeks het Waddengebied aangaat (denk daarbij aan beleid gericht op de Noordzee, gaswinning en windenergie op de Noordzee) blijft de lijn dat het Omgevingsberaad Waddengebied alleen zal adviseren over dat beleid voor zover het gevolgen heeft voor het Waddengebied.

Aandachtspunt blijft de opvolging van de gegeven adviezen. Met het toenemen van het aantal adviezen wordt ook het aantal te volgen aanbevelingen groter. Het is o.a. door wisseling van het secretariaat en de tijdelijke invulling (minder uren) van de functie van directeur-secretaris niet gelukt hier in 2023 al een verbeteringslag in aan te brengen.

Hetgeen eerder over de werkwijze bij advisering is afgesproken blijft onverminderd van kracht: De leden bepalen het advies.

De vertegenwoordigers van de overheden gebruiken het Omgevingsberaad Waddengebied voor het bespreken en/of toetsen van beleidsvoorstellen. Bij het opstellen van het advies hebben zij vooral een rol in de informatievoorziening en bij het meedenken over mogelijke oplossingen. Zij geven achtergrondinformatie over beleid en ontwikkelingen daarin.

Ten behoeve van het opstellen van adviezen en/of draagvlak-verbreding voor belangen die naar het oordeel van de leden van het Omgevingsberaad Waddengebied onvoldoende vertegenwoordigd zijn, kunnen de leden van het Omgevingsberaad Waddengebied besluiten tijdelijk derden als lid toe te voegen.

Tot slot *de taken met betrekking tot het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026*. Het gaat dan om het adviseren over het Uitvoeringsprogramma en omdat een aantal leden verantwoordelijk is voor de uitvoering van initiatieven is ook het Omgevingsberaad mede eigenaar van de uitvoering. Het secretariaat neemt deel aan het programmabureau. Zoals aangegeven zijn alle initiatieven inmiddels van start gegaan. Het secretariaat neemt deel aan het programmabureau dat de uitvoering monitort en dat rapporteert over de voortgang. Verdere uitwerking en voortgang in de uitvoering van de initiatieven zal van iedereen die betrokken is de nodige tijd kosten. Het secretariaat van het Omgevingsberaad Waddengebied vormt daarbij de schakel tussen het Uitvoeringsprogramma Waddengebied en het Omgevingsberaad Waddengebied. We kiezen daarbij voor een adviserende opstelling. Het aandachtspunt blijft om iedereen binnen dat proces goed in positie te houden.

Een nieuwe rol voor het Vooroverleg

Bij de voorbereiding van een vergadering van het Omgevingsberaad Waddengebied wordt een Vooroverleg gehouden waarbij de agenda van de vergadering van het Omgevingsberaad Waddengebied wordt voorbereid. In het Vooroverleg zijn alle partijen

betrokken die aan het Omgevingsberaad Waddengebied deelnemen. In het Vooroverleg zitten de directe adviseurs van de deelnemers van het Omgevingsberaad Waddengebied.

Naast de voorbereiding van de vergadering is er binnen het Vooroverleg ook behoefte om af en toe onderwerpen te verkennen en te verdiepen. Doel van de bespreking is dan gericht op de vraag of het leidt tot een voorstel voor advisering van het Omgevingsberaad Waddengebied. Wij denken dat maximaal twee bijeenkomsten per jaar van het Vooroverleg met dit doel voldoende is.

De adviseurs van de leden zal worden gevraagd een dergelijke bijeenkomst voor te bereiden met daarbij uiteraard ondersteuning vanuit het secretariaat.

3. Onderwerpen voor 2024

Dit hoofdstuk geeft een inschatting van de onderwerpen waar het Omgevingsberaad Waddengebied zich mee bezig zal gaan houden in 2024. Het begint met het schetsen van ontwikkelingen en ervaringen uit 2023 die de onderwerpen voor 2024 mede zullen bepalen. Het overzicht voor activiteiten in 2024 is slechts een indicatie, dit omdat het Omgevingsberaad Waddengebied zo actueel mogelijk en relevant wil zijn bij de lopende beleidsdiscussies die het komende jaar gevoerd gaan worden. In paragraaf 3.2 worden de onderwerpen op een rij gezet en kort toegelicht.

3.1 Ontwikkelingen afgelopen jaar

Een aantal zaken uit 2023 heeft invloed op de vraagstukken voor 2024. Deze worden hieronder kort geschetst.

Vacature directeur-secretaris

Op 28 mei 2023 heeft de directeur-secretaris afscheid genomen van het Omgevingsberaad Waddengebied. Hoewel ruim voor die tijd gestart is met het werven van een opvolger, heeft dat nog niet tot resultaat geleid. De planning hangt af van de voortgang van de reorganisatie bij de Provincie Fryslân die verantwoordelijk is voor de bemensing van het secretariaat. De heer Van den Heiligenberg vervult de rol ad-interim tot eind 2023.

De discussies aan het eind van 2022 en het begin van 2023 lieten zien dat het goed zou zijn het gezamenlijke vertrekpunt en de werkwijze te herbevestigen dan wel te herijken. Dit stond voor 2023 in het werkplan maar heeft helaas niet plaats kunnen vinden. De noodzaak blijft en daarom is deze actie wederom opgenomen in het werkplan 2024.

We zijn ons ervan bewust dat dit werkplan wordt opgesteld vooruitlopend op inzicht in prioriteiten van de nieuwe directeur-secretaris. Een vastgestelde begroting is noodzakelijk om ook in 2024 verplichtingen aan te kunnen gaan. Derhalve stellen we dit werkplan nu op en vast.

Themabijeenkomsten 2024

Op 6 april 2023 heeft een succesvolle themabijeenkomst plaatsgevonden over toerisme en recreatie in het Waddengebied. De leden van het Omgevingsberaad Waddengebied waren te spreken over het inzicht dat een dergelijke bijeenkomst oplevert. Zij gaven tevens aan vaker een dergelijke bijeenkomst te willen houden. Ook gaf in 2023 een aantal onderwerpen uit het Uitvoeringsprogramma, waaronder het Beleidskader Natuur Waddenzee en de Routekaart Bereikbaarheid aanleiding om een themabijeenkomst te organiseren.

Bij de bespreking van de lange termijn agenda is er ook weer een aantal onderwerpen genoemd voor een themabijeenkomst. De vraag is hoe dit in te passen is in het (vergader)schema. Het is zaak hier samen goede afspraken over te maken om ervoor te waken dat afwezigheid toeneemt door de toename van het aantal bijeenkomsten. De verwachting is dat de tijdsinspanning van zowel het Omgevingsberaad Waddengebied, het Vooroverleg en het secretariaat zal toenemen.

Volle agenda's Omgevingsberaad Waddengebied

Het blijkt dat de agenda's van de Omgevingsberaad Waddengebied vergaderingen vaak overvol zitten. Dat leidt tot (te) lange vergaderingen, doorschuiven dan wel gehaast behandelen van agendapunten. Ook wordt er een gemis aan tijd ervaren om op een goede manier het gesprek aan te gaan. De oplossing lijkt te liggen in vaker vergaderen, anders agenderen of prioriteren in de onderwerpen en sommige zaken niet meer bespreken. We gaan het gesprek hierover aan binnen het Omgevingsberaad Waddengebied aan waarbij we uiteraard zullen kijken naar wat in de basis de rol en werkwijze van het Omgevingsberaad Waddengebied zou moeten zijn.

Als we doorkijken naar de lange termijn agenda van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied en het aantal belangrijke ontwikkelingen is de verwachting dat de druk op de agenda's blijft.

Bij de start van het Omgevingsberaad Waddengebied in 2020 is afgesproken om jaarlijks 2x fysiek en 2x digitaal te vergaderen. De fysieke bijeenkomsten worden gewaardeerd omdat daar ook ruimte is voor ontmoeten.

De ervaring leert dat de actualiteit van groot belang wordt geacht en dat er vanwege de actualiteit elk jaar extra bijeenkomsten georganiseerd worden. We plannen daarom op voorhand 5 vergaderingen in waarvan er 2 digitaal zullen zijn.

Trilaterale samenwerking

In 2023 werden in eerste instantie mooie stappen gezet in het aanpakken van de stakeholder samenwerking op trilateraal niveau. Ook de spreekbeurt van de voorzitter op de Toogdag ging in op dit onderwerp. Helaas ontvingen wij in oktober 2023 een brief waarin het Wadden Sea Forum (het overlegorgaan van stakeholders in het internationale Waddengebied) aangeeft zichzelf op te heffen.

Versterken van de rol van de stakeholders op trilateraal niveau blijft ook in 2024 een belangrijk aandachtspunt waarin het Omgevingsberaad Waddengebied ook stappen zal ondernemen.

Samenwerking met het MT Wadden

Uit discussies komt naar voren dat er verschillende beelden leven over de rol van en samenwerking met het MT Rijk en Regio Wadden. In september 2023 heeft hierover een gesprek plaatsgevonden. De rol van het MT in het doorgeleiden van stukken naar het Bestuurlijk Overleg Waddengebied raakt aan de rol en positie van het Omgevingsberaad Waddengebied. In deze discussie komt ook de invloed aan de orde die het Omgevingsberaad Waddengebied heeft op de agendering van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. Een evaluatie van de hele governance zou de rol, positie en verantwoordelijkheid van de verschillende gremia kunnen verhelderen en de governance daarmee versterken.

Meerdaagse werkbezoeken

In 2022 hebben we een werkbezoek aan Norderney gebracht en in 2023 hebben we tijdens het tweedaagse werkbezoek van het Koningspaar aan de Waddeneilanden het Koningspaar bijgepraat over het Omgevingsberaad Waddengebied. Voor 2024 stellen we, gezien het aantal onderwerpen, voor om een inhoudelijke "tweedaagse" te organiseren waarbij een vergadering en het gesprek over de samenwerking op de eerste dag gecombineerd wordt met een of meer themabijeenkomsten op de tweede dag.

3.2 Werkzaamheden 2024

Advisering

Wat betreft advisering geeft de lange termijnagenda van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied een goede doorkijk voor onderwerpen waarover het Omgevingsberaad Waddengebied in 2024 advies zal uitbrengen.

- Beleidskader Natuur Waddenzee
- PAWOZ
- Routekaart bereikbaarheid/ aanbesteding Waddenveren
- UP Kust: Integrale Kanskaart
- Routekaart Kust
- Routekaart Klimaat
- Voortgangsrapportage UP
- Routekaart Visserij
- Financieringsvoorstel Wadden/onderzoek ABD-TOPconsult

- Zonering drones
- 1ste resultaat Energieverkenning
- Relatie Noordzee / Wadden

Het Bestuurlijk Overleg Waddengebied stelt een voorraadagenda op die regelmatig wordt ge-update. Deze voorraadagenda wordt ook in het Omgevingsberaad Waddengebied geagendeerd. Voor de meest recente versie zie bijlage 1

Platformfunctie

Bij dit punt gaat het vooral om het delen van zaken met elkaar in een vroegtijdig stadium. Het primaire doel is niet om te adviseren; eerder door met elkaar bespreken van onderwerpen en elkaar te informeren over onderwerpen kan het Omgevingsberaad Waddengebied zijn mening vormen. Het Omgevingsberaad Waddengebied kan deze meegeven op het moment dat zaken nog in ontwikkeling zijn en nog niet ter advisering voorliggen. Eventuele aanbevelingen of opmerkingen vanuit het Omgevingsberaad Waddengebied kunnen dan meegenomen worden bij de verdere ontwikkeling. Aan deze rol wordt een toenemend belang gehecht. Dat bleek onder andere uit de positieve reacties op de themabijeenkomst over Recreatie en Toerisme. Het Omgevingsberaad Waddengebied merkte op dat deze rol verloren dreigt te gaan door de overvolle agenda's. Men gaf aan dat de platformfunctie in de begindagen van het Omgevingsberaad Waddengebied een van de succesfactoren was. Hier proberen we aandacht voor te houden.

In overleg met het Vooroverleg wordt hierin vulling aan gegeven. Samen met hen bespreken we welke onderwerpen komend jaar aandacht behoeven en op welke wijze we het betreffende onderwerp het best kunnen verkennen.

Rol en inzet van het secretariaat

Het secretariaat is er op de eerste plaats om het Omgevingsberaad Waddengebied te faciliteren bij zijn taak en de agenda en voorbereiding van de agenda te verzorgen. De invulling van de vacature van de directeur-secretaris laat langer op zich wachten dan wenselijk is voor de continuïteit en doorontwikkeling van het secretariaat en het Omgevingsberaad Waddengebied. Sommige ontwikkelingen worden niet in gang gezet omdat we de nieuwe directeur-secretaris niet voor de voeten willen lopen en omdat er minder capaciteit beschikbaar is. Denk hierbij aan het gesprek over de samenwerking en ontwikkeling van het Omgevingsberaad Waddengebied wat eigenlijk al gepland stond voor 2023.

Dit betekent voor dit werkplan ook dat er geen nieuwe accenten gelegd worden en het vooral een continuering van werkzaamheden betreft.

Verwacht wordt nu dat de vacature begin 2024 is ingevuld.

Verder zijn er wisselingen geweest in de ondersteuning van het secretariaat. Ook dit maakt dat taken zijn blijven liggen.

Voor het secretariaat zien we, naast het faciliteren van het Omgevingsberaad Waddengebied, in 2024 de volgende taken. Deels betreft dit ontwikkelingen die eerder al in gang gezet zijn. Door een verminderde capaciteit komt een deel van de taken die voor 2023 gepland stonden ook nu weer terug.

Ontwikkeling Omgevingsberaad

- Het opstellen en uitwerken van een communicatiestrategie voor het Omgevingsberaad Waddengebied. Hiermee is een start gemaakt; de uitwerking van de strategie moet nog plaatsvinden.
- Verder vormgeven van de platformfunctie van het Vooroverleg.

- Organiseren "hernieuwde kennismaking"/tweedaagse voor oude en nieuwe deelnemers aan het Omgevingsberaad Waddengebied en de nieuwe directeur-secretaris om weer een gezamenlijk vertrekpunt te hebben en een visie op de komende periode voor het Omgevingsberaad Waddengebied.
- Opstellen overzicht van adviezen en de opvolging van die adviezen en vastleggen werkprocessen.

Werkwijze Omgevingsberaad Waddengebied

- In overleg met het Vooroverleg over de werkwijze voor het delen van vergaderstukken.

Terugkerende / reguliere werkzaamheden:

- Het mede organiseren van de Toogdag 2024 inclusief een ontmoeting tussen het Bestuurlijk overleg Waddengebied en de leden van het Omgevingsberaad Waddengebied.
- Opstellen jaarverslag 2024 en jaarplan 2025.
- Deelname aan het Programmabureau UP.
- Versterken van de relatie met de achterbannen van de leden.
- Bijdragen aan en deelnemen aan de stakeholder invloed op trilateraal niveau.
- Samen met het Vooroverleg organiseren van themabijeenkomsten.

Toogdag Waddengebied 2024

Ook in 2024 zal er wederom, in samenwerking met het Waddenfonds een Toogdag voor het Waddengebied georganiseerd worden. Deze staat gepland op 1 juli 2024. Tijdens de Toogdag vindt ook het Bestuurlijk Overleg Waddengebied plaats. Het thema voor 2024 wordt 14 april aan het Omgevingsberaad voorgelegd. Het Omgevingsberaad Waddengebied heeft aangegeven eerder betrokken te willen worden bij de voorbereiding. Hieraan wordt invulling gegeven door de ideeën eerder aan het Omgevingsberaad Waddengebied voor te leggen.

Voor het Omgevingsberaad Waddengebied is de ontmoeting met het Bestuurlijk Overleg Waddengebied een belangrijk onderdeel van deze dag. Ondanks inspanningen verloopt deze ontmoeting nog niet naar ieders tevredenheid. Op basis van een eind 2023 uit te voeren evaluatie zal een voorstel voor 2024 gedaan worden.

Versterken achterban; uitvoeren communicatiestrategie

Vanaf 2022 zijn extra middelen gereserveerd voor het opstellen van adviezen, achterbanraadplegingen, meningspeilingen en organisatie van bijeenkomsten. Met name voor het opstellen van ongevraagde adviezen is een degelijk fundament nodig. Tevens wordt dit budget benut voor het doen van onderzoeken en het inhuren van adviseurs en sprekers. Het grootste deel van deze middelen gaat in 2024 naar het organiseren van de themabijeenkomsten.

Graag willen wij in onze communicatie een samenhang aanbrengen in de hele Waddengovernance. Hierover zijn we eind 2023 het gesprek gestart met het Programmabureau.

Uitgangspunt bij de communicatie blijft het beter uitdragen van de governance en de rol van het Omgevingsberaad Waddengebied hierin. Daarnaast is het van belang dat betrokkenen in het Waddengebied het Omgevingsberaad Waddengebied weten te vinden, zodat het Omgevingsberaad Waddengebied beter geïnformeerd is over wat er speelt en leeft in het Waddengebied. Het gaat dan over mensen die in het gebied wonen en werken, maar ook mensen die zich betrokken voelen bij het wel en wee van de Wadden.

Themabijeenkomsten

Er ligt een aantal verzoeken voor inhoudelijke themabijeenkomsten. Deze zullen in 2024 vorm moeten krijgen. Ook doordat transities zoals genoemd in het UP vorm krijgen wordt de vraag naar goede gesprekken binnen het Omgevingsberaad Waddengebied groter. We hebben voor 2024 geen plannen om een minisymposium-achtige bijeenkomst te organiseren zoals we eerder gedaan hebben.

Betrekken toekomstige generaties bij het Waddengebied

Tijdens het gesprek over Jongeren in het Omgevingsberaad Waddengebied is aangegeven dat het oprichten van een jongerenraad wellicht een goede mogelijkheid kan zijn om de bijdrage en invloed te organiseren. Hiervoor zou financiële ondersteuning beschikbaar moeten zijn. We werken hierbij samen met de andere organisaties uit het huis voor de Wadden.

Tevens is gesuggereerd dat er op de een of andere manier een financiële waardering zou moeten komen voor de inzet van betrokken jongeren. Nagegaan wordt hoe hier invulling aan gegeven kan worden.

4. Begroting 2024

In 2022 is de begroting van het Omgevingsberaad structureel verhoogd. Dat had vooral te maken met een uitbreiding van de capaciteit en nog enkele andere kleinere posten. De begroting voor 2024 bedraagt €370.000. In dit bedrag is rekening gehouden met de verhoging van de salarissen met 7% en een indexatie van de overige kosten van 3,5%. Dat komt neer op een verhoging van €20.000,-.

Het grootste deel van de kosten van het Omgevingsberaad Waddengebied zijn vaste kosten, zijnde:

- Salarissen
- Huur, ICT en administratieve dienstverlening door de provincie Fryslân
- BTW kosten (het Omgevingsberaad Waddengebied betaalt BTW, de deelnemende overheden kunnen deze BTW weer compenseren)

Daarnaast is er een aantal vaste onderdelen/kosten:

- Het organiseren van een Toogdag (geraamd op €27.500)
- Het vergaderen en dus vergaderkosten (ondersteuning bij digitaal vergaderen)
- Het (mede) organiseren van (een of meer) themabijeenkomsten.
- Het betrekken en raadplegen van de achterban.

Dit alles betekent dat de ruimte voor extra activiteiten beperkt is en dat er zorgvuldig gekeken dient te worden naar nieuwe opdrachten zoals het betrekken van jongeren.

Deze begroting vindt zijn grondslag in de door het Bestuurlijk Overleg Waddengebied vastgestelde notitie 'aanpak versterking Omgevingsberaad Waddengebied' die is opgesteld naar aanleiding van de beknopte evaluatie die in 2021 is uitgevoerd door de voorzitter van het Omgevingsberaad Waddengebied.

Indexatie

Bij het maken van de financiële afspraken is vastgelegd dat er een jaarlijkse indexatie plaatsvindt. Verschillende organisaties geven aan, aan de grens van hun budget te zitten. Daarom vragen we hierbij aandacht voor het tijdig organiseren van indexatie van de budgetten. Voor 2024 geldt: 5,2% inflatiecorrectie op de salarissen & 3% inflatiecorrectie op goederen en diensten

Begroting Omgevingsberaad Waddengebied 2024

Begroting 2024 Omgevingsberaad Waddengebied (in euro's)			
-			
Uitgaven			Totalen
1. Salarissen			
	Directeur-secretaris (0,67)	102.000	
	Strategisch adviseur (0,67)	82.000	
	Adjunct-secretaris (0,45)	40.020	
	Secretaresse (0,33)	25.500	
			249.520
2. Huisvesting, administratie en ICT			
	Kantoorruimte & stookkosten	28.000	
	Stook- en overige huiskosten		
	Reservering extra stookkosten		

	Administratieve dienstverlening	8.000	36.000
3. Toogdag Waddengebied			
	Toogdag Waddengebied	27.500	
			27.500,-
4. Advies- en vergaderkosten			
	Vergaderkosten, werkbezoeken en themavergaderingen	20.000	
	Communicatiewerkzaamheden	4.000	
	Betrekken en raadplegen achterban en kosten opstellen advies. Waaronder eventueel kosten voor jongeren betrekken.	15.000	
			39.000
5. BTW en onvoorzien			
	BTW	20.000	
	Onvoorzien	1.980	
			21.980
Totaal			374.000
Inkomsten			
	Berekening grondslag		
0,34	Rijk	127.160	
0,38	Provincies	142.120	
0,19	Gemeenten	71.060	
0,09	Waterschappen	33.660	
	Totaal inkomsten		374.000

De kosten voor indexatie en loonsverhoging zijn volgens de afgesproken verdeelsleutel verdeeld over de Rijk, Provincies, Gemeenten en Waterschappen.

Ad 1 Salarissen en vergoedingen. De formatie van het Omgevingsberaad Waddengebied is gebaseerd op notitie 'aanpak versterking Omgevingsberaad Waddengebied'. Er zijn geen kosten opgenomen voor de voorzitter. Het voorzitterschap van het Omgevingsberaad Waddengebied valt onder het reguliere werk van de CdK dat hij vanuit zijn rol als Rijksheer op zich heeft genomen.

Ad 2 Huisvesting en overige kosten. De kosten voor huisvesting zijn wat hoger geraamd dan in 2023. Er is namelijk rekening gehouden met hogere energiekosten. Voor de huur is uitgegaan van het bedrag in het huurcontract. Tussen alle gebruikers van het Huis voor de Wadden is een verdeelsleutel afgesproken. De provincie Fryslân verzorgt de administratieve dienstverlening voor het Omgevingsberaad Waddengebied. Hiervoor is ook een bedrag gereserveerd in de begroting. De forse verhoging van de energiekosten heeft gevolgen voor de ruimte om inhoudelijke zaken op te pakken.

Ad 3 Toogdag Waddengebied

jaarlijks wordt een Toogdag voor alle in het Waddengebied betrokken instanties en overheden georganiseerd. Op deze wijze kunnen de leden van Het Bestuurlijk Overleg Waddengebied en het Omgevingsberaad Waddengebied elkaar spreken en ontmoeten.

Ad 4 Advies- en vergaderkosten

Uit deze post worden vergaderkosten (kosten online vergaderingen, IBABS, catering) en de kosten voor werkbezoeken en themabijeenkomsten betaald. Verder is een bedrag opgenomen voor de jaarlijkse kosten van de communicatie. Uit deze post worden de kosten voor inhuur van adviseurs en andere advieskosten ook betaald.

Ad 5 5. BTW en onvoorzien

Per 1 januari 2003 is het BTW compensatiefonds ingevoerd bij gemeenten en provincies. Ook voor het Omgevingsberaad Waddengebied kan de BTW die is betaald worden gecompenseerd. De rekeningen die vallen onder de posten 'Huisvesting, administratie en ICT', 'Toogdag Waddengebied', 'Advies- en vergaderkosten' en 'Onvoorzien' zijn BTW plichtig. De administratie van de provincie Fryslân betaalt deze rekeningen wel inclusief BTW, maar boekt ze exclusief BTW af. Aan het einde van het boekjaar wordt bekeken hoeveel BTW is betaald. Dit totaalbedrag wordt terugbetaald aan de financiers van het Omgevingsberaad Waddengebied. Hiervoor wordt dezelfde verdeelsleutel gebruikt als die van de verdeling van de bijdragen van de partners van het Omgevingsberaad Waddengebied. In de begroting van het Omgevingsberaad Waddengebied moet rekening gehouden worden met deze terugbetaling van BTW aan de partners van het Omgevingsberaad Waddengebied. Daarom is hiervoor een bedrag opgenomen. Dit bedrag is een inschatting op basis van 21% over de posten waarover BTW moet worden betaald.

5. Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied en vergaderdata 2024

5.1 Het Omgevingsberaad Waddengebied kent de volgende samenstelling:

Leden- en vertegenwoordigers Omgevingsberaad Waddengebied per 1-1-2024

Naam	Organisatie
Dhr. A.A.M Brok	Voorzitter
Mw. M. Tentij	Lid namens de natuur en milieuorganisaties
Mw. J. Bakker	Lid namens de natuur en milieuorganisaties
Dhr. H. Post	Lid namens de havens
Mw. T. de Vries	Lid namens de landbouw
Dhr. R. Leemans	Lid namens toerisme en recreatie
Mw. K. Philippart	Lid namens de wetenschap
Dhr. A. Risseeuw	Lid namens de visserij
Mw. N. Beekman	Vertegenwoordiger namens het Ministerie van LNV
Mw. L. van Duin	Vertegenwoordiger namens het Ministerie van I&W
Mw. M. van Hetem	Vertegenwoordiger namens het Ministerie van EZK
Dhr. A. Hoogerwerf	Vertegenwoordiger namens de drie Waddenprovincies
Mw. I. van Gent	Vertegenwoordiger namens de vijf eilandgemeenten
Dhr. P. Schoute	Vertegenwoordiger namens de negen kustgemeenten
Dhr. O. Bijlsma	Vertegenwoordiger namens de vier waterschappen
Mw. M. Walter	Vertegenwoordiger namens de Beheerautoriteit Waddenzee
Dhr. T. van den Heiligenberg	Secretaris-directeur a.i.
Mw. H. Strik	Strategisch adviseur
Dhr. H. Eekhof	Adjunct-secretaris
Mw. E. Geertsma	Secretariële ondersteuning

De leden en vertegenwoordigers van overheden nemen allen deel aan het overleg. De deelnemers aan het overleg zijn gelijkwaardig maar hebben wel een verschillende rol bij het opstellen van een advies aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. De leden stellen gezamenlijk het advies op, vertegenwoordigers van overheden kunnen hierbij het Omgevingsberaad Waddengebied feitelijk informeren over inhoud en bestuurlijke afwegingen.

In bijlage 1 wordt de grondslag voor de deelname weer gegeven.

5.2 Bijeenkomsten Omgevingsberaad Waddengebied in 2024

Datum	Tijdstip		Locatie
14 februari 2024	15.30 - 17.30 uur	Reguliere vergadering	Huis voor de Wadden
11 april 2024	09.30 - 12.00 uur	Reguliere vergadering	Huis voor de Wadden*
6 juni 2024	08.00 - 10.00 uur	Reguliere vergadering voorbereiding BO Waddengebied	Digitaal
1 juli 2024	9.00 - 17.00 uur	Toogdag Waddengebied BOW vergadering	locatie in Fryslân nog niet bekend
26 september 2024	09.30 - 12.00 uur	Reguliere vergadering	Huis voor de Wadden *
19 november 2024	16.00 - 18.30 uur	Reguliere vergadering voorbereiding BO Waddengebied	Huis voor de Wadden

* In verband met een verbouwing van het Huis voor de Wadden vinden vergaderingen mogelijk elders in Leeuwarden plaats. Bijvoorbeeld in het Provinciehuis.

Verder zijn er afspraken gemaakt om de aanwezigheid van Rijks-directeuren mede bepalend te laten zijn voor de vergaderdata in 2024. Mogelijk dat er nog wijzigingen plaatsvinden.

Bijlage 1: Samenstelling Omgevingsberaad Waddengebied

Het Omgevingsberaad Waddengebied is samengesteld uit;

- a. een onafhankelijk voorzitter;
- b. twee leden namens de natuur- en milieuorganisaties;
- c. één lid namens de zeehavens;
- d. één lid namens de visserij;
- e. één lid namens de landbouw;
- f. één lid namens recreatie en toerisme;
- g. één lid namens de wetenschap;
- h. één vertegenwoordiger namens het Ministerie van IenW;
- i. één vertegenwoordiger namens het Ministerie van LNV;
- j. één vertegenwoordiger namens het Ministerie van EZK;
- k. één vertegenwoordiger namens de Stuurgroep Waddenprovincies;
- l. één vertegenwoordiger namens het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden;
- m. één vertegenwoordiger namens Vereniging van Waddenzeegemeenten;
- n. één vertegenwoordiger namens de betrokken waterschappen;
- o. één vertegenwoordiger namens de Beheerautoriteit Waddenzee;
- p. een secretaris met ondersteuning (strategisch adviseur, adjunct-secretaris en secretariële ondersteuning).

Bijlage 2: Voorraad-agenda Bestuurlijk Overleg Waddengebied

	Onderwerp	Trekker	Opmerkingen
BOW-dec 2023			Issues uit deltagcongres (november)
	Beleidskader Natuur PVA	LNV	Hoe nog niet duidelijk
	PAWOZ	EZK	Hoe nog niet duidelijk
	Routekaart bereikbaarheid vervolg	IenW/DGMO	
	UP Kust: Integrale Kansenkaart/ Routekaart Kust	Provincies	
	Routekaart Klimaat	Waterschappen	
	Format rapportage voortgang	IenW/DGWB	
	Communicatiestrategie	IenW/DGWB	
	PvA/strategie Green Shipping voor het Waddengebied tot en met 2030	OBW	
	PvA-parkeerfaciliteiten boorplatforms	Provincies /gemeenten?	
	Kernwaarden Waddengebied: criteria en afwegingskaders	Provincies	Discussie over wie
	Kennisagenda Waddenacademie	IenW/DGWB	
	Zekerheidsstellingen Groninger Groeidelta	Provincies	Gaat naar juni 24
BOW 1 juli 2024	1 ^e voortgangsrapportage UP	IenW/DGWB	
	Routekaart Visserij	OBW	Onder voorbehoud
	Financieringsvoorstel Wadden	IenW/DGWB	
	Voorstel zonering drones	IenW/DGLM	
	1 ^{ste} resultaat Energieverkenning	Provincies	
	Relatie Noordzee / Wadden	Noordzeeakkoord	Sybilla Dekker is gast
	PAWOZ		
BOW dec 2024			
BOW juni 2025			
BOW dec 2025	Evaluatie Agenda en UP	IenW/DGWB	

Bijlage 3: Voorraad-agenda en planning Omgevingsberaad Waddengebied

	Onderwerp	Trekker	Opmerkingen
OBW 14 februari 2024			
	Wadden(gebied) in de NOVEX en het NPLG	Prov	Verkennen in het VOO (olv Paul M en Hannes) of dit een onderwerp voor het OBW is (uit VOO 21 maart 2023)
	Biodiversiteitsstrategie	LNV	Nog exact in te plannen
	Evaluatie ontmoeting toogdag	OBW secr	
	Opzet Toogdag 2024 en wensen OBW	Waddenfonds	
	Communicatie strategie OBW	OBW	
	Jaarplan 2024	OBW	
	Presentatie Landschapstriënnale	E.vd Laan	
14 februari Themabijeenkomst	PAWOZ	EZK	
OBW 11 april 2024			
	Vaststellen jaarverslag OBW 2023	OBW	
	Snelvaren	OBW	Op basis van bespreking met dhr. Leemans nagaan wat een goede aanpak kan zijn
	Marine aquacultuur	Visserij	In overleg nog in te plannen
	PAWOZ: toelichting effecten studies	EZK	In overleg met Olaf Herfst
11 april Themabijeenkomst	PAWOZ	EZK	
NNB Themabijeenkomsten	Beleidskadernatuur (2 april) Scheepvaartveiligheid	LNV	
Mei??: 2-daagse	Special: bijeenkomst met nieuwe directeur-secretaris en OBW over werkwijze, samenwerking en wensen voor de toekomst	OBW	Afhankelijk van start nieuwe directeur-secretaris
OBW 6 juni 2024			
	Vorbereiden vergadering BOW 1 juli <ul style="list-style-type: none"> • 1e voortgangsrapportage UP • Routekaart Vis 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Financieringsvoorstel Wadden • Voorstel zonering drones • 1ste resultaat Energieverkenning • Relatie Noordzee / Wadden 		
	PAWOZ concept programma (zienswijzen vanaf 1 juli)	EZK	
1 juli	Toogdag, ontmoeting en BOW		
OBW 26 september 2024			
	Opzet verdere internationalisering; samenwerking met stakeholder board in Duitsland en Denemarken		
OBW 19 november 2024			
	Vorbereiden BOW van december 2024		